

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 761/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AGRO Komárovce s.r.o.**, Komárovce 66, zastúpenej JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 31Cb/44/2023 (8Cb/159/2016) a Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 3Cob/71/2019 takto

rozhodol:

1. Postupmi Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 31Cb/44/2023 (8Cb/159/2016) a Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 3Cob/71/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice v konaní sp. zn. 31Cb/44/2023 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadost'učinenie **4 000 eur**, ktoré je jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu v časti 3 000 eur **povinný** zaplatiť Mestský súd Košice a v časti 1 000 eur Krajský súd v Košiciach.
4. Mestský súd Košice je **povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd postupmi mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Košice-okolie, a krajského súdu s tým, že jej bude priznané finančné zadost'učinenie 7 993,32 eur od mestského a 1 342,26 od krajského súdu.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou z decembra 2016 proti žalovanému pozemkovému spoločenstvu domáha zaplata 22 261,10 eur ako odplaty za obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy. Okresný súd jej žalobu rozsudkom z októbra 2017 zamietol, no krajský súd tento rozsudok uznesením z júna 2018 v ústavnou sťažnosťou nenamietanom konaní zrušil. Okresný súd následne žalobe sťažovateľky rozsudkom z marca 2019 vyhovel, no krajský súd rozsudkom z februára 2020 jej žalobu v ústavnou sťažnosťou namietanom konaní zamietol. Najvyšší súd uznesením z marca 2021 dovolanie sťažovateľky proti tomuto rozsudku krajského súdu odmietol, no toto uznesenie zrušil ústavný súd nálezom z augusta 2022. Najvyšší súd potom uznesením z augusta 2023 zrušil rozsudky krajského a okresného súdu a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie.

3. Spis sa mestskému súdu vrátil v septembri 2023 a v októbri 2023 bol pridelený sudkyňi, ktorá bola preložená na krajský súd. Preto bola vec v júni 2024 pridelená novej sudkyňi. Mestský súd v júni 2024 stranám doručil uznesenie najvyššieho súdu z augusta 2023. V novembri 2024 sťažovateľ mestskému súdu uviedol, že medzi stranami prebiehajú mimosúdne rokovania. Mestský súd následne strany opakovane vyzýval na oznámenie stavu mimosúdnych rokovaní. V apríli 2025 mestský súd nariadil pojednávanie na 9. júl 2025, no tento termín bol pre neplánované lekárske vyšetrenie sudkyne zrušený. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 19. november 2025, no pre chybu v doručovaní žalovanému muselo byť odročené. Ďalšie pojednávanie je nariadené na 16. marec 2026.

III.

4. Sťažovateľka zdôrazňuje celkovú dĺžku konania takmer deväť rokov. Uvádza, že jej vec je štandardná a k predĺženiu konania neprispela. V súvislosti s návrhom na priznanie finančného zadost'učinenia odkazuje na stanovisko českého najvyššieho súdu. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že ústavnou sťažnosťou namietané odvolacie konanie od predloženia veci trvalo necelý pol rok.

5. Mestský súd nereagoval na výzvu ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 8. januára 2026 s tým, aby sa do 14 dní vyjadril k ústavnej sťažnosti a predložil spis. Až po uplynutí tejto lehoty doručil vyjadrenie, v ktorom prepísal obeh spisu a v jeho závere požiadal o čo najrýchlejšie vrátenie spisu. K vyjadreniu predložil vyjadrenie sudkyne, ktorej je vec v súčasnosti pridelená, v ktorom bol opätovne opísaný priebeh konania. Sudkyňa mestského súdu uviedla, že súd nie je nečinný, žalobou sa priebežne zaoberá, a preto je ústavná sťažnosť nedôvodná.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s prihliadnutím

na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Konanie o zaplatenie odplaty z obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy nemožno hodnotiť ako nadmerne zložitú, aj keď otázka určenia užívacích práv k spornej pôde môže zakladať vyššiu náročnosť. To, že o žalobe sťažovateľky nie je ani po viac ako deviatich rokoch od začatia konania právoplatne rozhodnuté, bolo spôsobené tým, že prvý rozsudok okresného súdu z októbra 2017 bol zrušený uznesením krajského súdu z júna 2018 a druhý rozsudok okresného súdu z marca 2019 bol spolu s rozsudkom krajského súdu z februára 2020 zrušený uznesením najvyššieho súdu z augusta 2023. K tomu treba doplniť, že k tomu prispel aj krajský súd, ktorý v prvom zrušujúcom uznesení okresnému súdu uložil zaoberať sa otázkou právneho vzťahu užívateľa pôdy k jeho povinnosti vydať dotácie získané na jej užívanie, no následne sa touto otázkou už vo svojom druhom, neskôr zrušenom rozhodnutí vôbec nezaoberal. Hoci v postupoch okresného a krajského súdu nedošlo k obdobiam relevantnej nečinnosti, právna neistota sťažovateľky je spôsobená ich nesústreďeným postupom, ktorý sa prejavil v zrušení ich rozhodnutí.

8. O žalobe sťažovateľky tak nie je ani po takmer desiatich rokoch od začatia konania právoplatne rozhodnuté, čo samo osebe odôvodňuje záver o tom, že postupom oboch súdov došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo ústavnej sťažnosti v tejto časti vyhovené s tým, že mestskému súdu bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby v namietanom konaní postupoval bez zbytočných prietáhov.

9. Nebol dôvod vyhovieť námietke porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže sťažovateľka žiadala vysloviť len porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a nie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy). Zmienka o čl. 46 ods. 1 ústavy bola do ústavnej sťažnosti zahrnutá zrejme v dôsledku nesústreďenej práce advokáta sťažovateľky, ktorý v ústavnej sťažnosti odkazuje na zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, hoci ten bol ešte v roku 2018 zrušený zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľky, význam rozhodnutia pre sťažovateľku jej bolo podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 4 000 eur, z ktorého časť 3 000 eur jej zaplatí mestský a časť 1 000 eur krajský súd. Nebol dôvod priznať vyššie finančné zadosťučinenie. V tejto súvislosti bolo osobitne zohľadnené to, že k celkovému predĺženiu konania prispel aj najvyšší súd tým, že jeho uznesenie z marca 2021 bolo zrušené nálezom ústavného súdu z augusta 2022 a najvyšší súd znova rozhodol až v auguste 2023, čím významne prispel k predĺženiu konania.

11. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením

advokátom. Ich výška 949,17 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti – 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom tejto dane.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu